

CĪŅA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ebr. 8:6, Mat. 19:17, Atkl. 12:17, 3. Moz. 23, Ap.d. 15:1-29, Gal. 1:1-12.

ATMIŅAS PANTS:

“Jo bauslība ir dota caur Mozu, bet žēlastība un patiesība nākusi caur Jēzu Kristu.” (Jāņa 1:17)

Agrīnā draudze lielā mērā sastāvēja no jūdiem, kas pat ne uz brīdi neiedomājās, ka, pieņemot jūdu Mesiju Jēzu, viņi kaut kādā veidā novērstos no derības apsolījumiem, ko Dievs bija devis Viņa Jaudīm. Agrīno jūdu ticīgo galvenais jautājums bija, vai jūdiem ir jāklūst par kristiešiem, lai pieņemtu Jēzu. Vēl viens jautājums daudziem no viņiem bija, vai pagāniem ir jāklūst par jūdiem, pirms viņi var pieņemt Kristu.

Tikai vēlāk Jeruzālemes koncilā tika pieņemta noteikta atbilde. Tajā pieņēma lēmumu netraucēt pagānus ar likumu un noteikumu daudzumu. Tas ir, pagāniem nebija vispirms jāklūst par jūdiem, lai pieņemtu Jēzu.

Neskatoties uz šo lēmumu, daži skolotāji tomēr turpināja mocīt draudzes, uzstājot, ka pagānu jaunatgrieztajiem ir jāturas pie šiem noteikumiem un likumiem, ieskaitot apgraizīšanu (tā nebūt nav procedūra, kas padarītu pievienošanos kristietībai sevišķi uzrunājošu, īpaši pieaugušam vīrietim). Tas ir, viņi domāja, ka šiem pagāniem, lai kļūtu par derības apsolījumu līdzdalībniekiem, bija jārespektē noteikumi un likumi, kas tika uzskatīti par nosacījumiem Israēla tautas dalībniekiem.

Kas bija šie jautājumi un kā tie bija jārisina?

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 14. oktobrī.

Labāka derība

Izlasi Ebr. 8:6. Kāda ir šeit izteiktā vēsts? Kā mēs saprotam, kas ir šie "labākie apsolījumi"? _____

Varbūt vislielākās atšķirības starp Vecās un Jaunās Derības reliģijām ir fakts, ka Jaunās Derības laikmetu iesāka Mesijas, Jēzus no Nācaretes, nākšana. Viņš bija Dieva sūtīts kā Glābējs. Cilvēki nevarēja viņu ignorēt un gaidīt citu glābšanu. Viņu grēki varēja tikt piedoti tikai caur salīdzināšanu, ko Dievs tādējādi nodrošināja. Tikai pieņemot Viņa pilnīgo dzīvi, viņi Dieva priekšā varēja stāvēt bez nosodījuma. Citiem vārdiem, glābšana nāca, pateicoties Jēzus taisnībai un nekam citam.

Vecās Derības svētie gaidīja Mesijas laikmeta svētības un glābšanas apsolījumu. Jaunās Derības laikos cilvēkiem bija jāatbild uz jautājumu, vai viņi pieņems Jēzu no Nācaretes, ko Dievs ir sūtījis kā Mesiju, viņu Glābēju. Ja viņi tic Viņam – tas ir, ja pieņem Viņu par to, kas Viņš patiesībā ir un nododas Viņam –, viņi būs glābti, pateicoties taisnībai, ko Viņš viņiem brīvi piedāvā.

Vienlaikus morālās prasības Jaunajā Derībā paliek nemainīgas, jo tās ir pamatotas Dieva un Kristus raksturā. Paklausība Dieva morālajam likumam ir tikpat nemainīgi nozīmīga daļa kā Jaunajā, tā Vecajā Derībā.

Izlasi Mat. 19:17, Atkl. 12:17, 14:12 un Jēk. 2:10, 11. Ko šie panti mums stāsta par morāles likumu Jaunajā Derībā? _____

Vienlaikus viss rituālu un ceremoniālo likumu kopums, kas bija īpašs israēliešiem – un bija īpaši saistīts ar Veco Derību un norādīja uz Jēzu, Viņa nāvi un Augstā Priestera kalpošanu –, tika pārtraukts un sākās jauna kārtība, kas balstījās uz "labākiem apsolījumiem".

Palīdzēt gan jūdiem, gan pagāniem saprast, kas ir ietverts jūdaisma pārtapšanā par kristietību, bija viens no Pāvila galvenajiem mērķiem Vēstulē romiešiem. Lai šī pārmaiņa varētu notikt, bija vajadzīgs laiks. Daudzi jūdi, kas bija piegēmuši Jēzu, vēl joprojām nebija gatavi lielajām pārmaiņām, kas tuvojās.

Kādi ir tavi mīļākie Bībeles apsolījumi? Cik bieži tu tos izmanto? Kā tavi ikdienas lēmumi var stāvēt ceļā tam, lai šie apsolījumi tavā dzīvē piepildītos?

Jūdu likumi un noteikumi

Atkarībā no tā, cik daudz tev ir laika, pāršķirsti 3. Mozus grāmatu (ielūkojies, piemēram, 3. Moz. 12, 16, 23). Kādas domas nāk tavā prātā, lasot visus šos noteikumus, regulējumus un rituālus? Kāpēc daudzus no tiem Jaunās Derības laikos ievērot būtu neiespējami? _____

Mums ir ērti Vecās Derības likumus sadalīt dažādās kategorijās: (1) morāles likums, (2) ceremoniālais likums, (3) civillikums, (4) statūti un spriedumi un (5) veselības likumi.

Šis sadalījums daļēji ir mākslīgs. Patiesībā dažas no šīm kategorijām ir savstarpēji saistītas un lielā mērā pārklājas. Senatnē šos likumus neuzskatīja kā sadalītus un atšķirīgus.

Morāles likums ir apkopots desmit baušļos (2. Moz. 20:1-17). Šis likums apkopo cilvēces morālās prasības. Šie desmit noteikumi ir paplašināti un izmantoti dažādos statūtos un spriedumos viscaur pirmajās piecās Bībeles grāmatās. Šie paplašinājumi parāda, ko nozīmē ievērot Dieva likumu dažādās situācijās. Civilie likumi nav kaut kas nesaistīts. Tie arī ir balstīti uz morāles likumu. Tie definē pilsoņu attiecības ar civilajām autoritātēm un līdzpilsoņiem. Tie apraksta dažādus sodus dažādu likumu pārkāpumu gadījumos.

Ceremoniālais likums regulēja svētnīcas rituālus, aprakstot dažādas upurēšanas un pilsoņu individuālās atbildības. Tādējādi tika noteiktas svētku dienas un to ievērošana.

Veselības likumi pārklājas ar citiem likumiem. Dažādie likumi, kas bija saistīti ar šķīstību, definēja ceremoniālo nešķīstību, un tie arī sniedz pāri šim un iekļauj higiēnas un veselības principus. Likumi, kas ir saistīti ar šķīstību un nešķīstību, ir balstīti uz fiziskās veselības apsvērumiem.

Lai gan jūdi, iespējams, lielā mērā visus šos likumus uztvēra kā kopumu un kā no Dieva nākušus, savā prātā viņi droši vien tos kaut kādā veidā nodalīja. Desmit baušļus Dievs izteica cilvēkiem tiešā veidā. Šis fakts tos nodala kā sevišķi svarīgus. Citi likumi bija nākuši caur Mozu. Svētnīcas rituāli varēja tikt ievēroti tikai tik ilgi, kamēr darbojās svētnīca.

Civilie likumi, vismaz lielākā daļa no tiem, nevarēja ilgāk būt spēkā, kad jūdi zaudēja neatkarību un nokļuva citas tautas civilajā pārvaldībā. Daudzi no ceremoniālajiem priekšrakstiem nevarēja tikt ilgāk ievēroti pēc tam, kad tika iznīcināts templis. Arī pēc tam, kad nāca Mesija, daudzi simboli bija kļuvuši par īstenību un vairs nebija vajadzīgi.

Kā to prasa Mozus likums

Izlasi Ap.d. 15:1. Kāds jautājums izraisīja strīdu? Kāpēc daži cilvēki uzskatīja, ka tas nebija tikai jūdu tautai domāts? Sk. 1. Moz. 17:10. _____

Kamēr apustuļi apvienojās ar kalpotājiem un vienkāršajiem draudzes locekļiem Antiohā, lai ar nopietnām pūlēm mantotu dvēseles Kristum, daži jūdu ticīgie no Jūdejas, no "farizeju sektas", izplatīja jautājumu, kas drīz noveda pie plašas cīņas draudzē un izraisīja apjukumu starp ticīgajiem pagāniem. Ar lielu pārliecību šie skolotāji apgalvoja, ka, lai būtu glābts, ir jātiek apgrauzītam un jāievēro visa ceremoniālā bauslība. Jūdi galu galā vienmēr bija lepojušies ar savu dievišķi iecelto kalpošanu, un daudzi, kas bija pievērsušies Kristus ticībai, vēl joprojām jūta, ka, tā kā Dievs bija skaidri norādījis ebreju pielūgsmes veidu, bija neiespējami, ka Viņš jebkad atzītu jebkādas. Viņi uzstāja, ka jūdu likums un ceremonijas ir jāietver kristīgās reliģijas rituālos. Viņi nespēja ieraudzīt, ka visa upurēšanas sistēma bija norādījusi uz Dieva Dēla nāvi, kur simbols satikās ar īstenību, un Mozus noteiktie rituāli un ceremonijas vairs nebija saistoši.

Izlasi Ap.d. 15:2-12. Kā šim strīdam vajadzēja tikt izšķirtam? _____

"Raugoties uz Dievu un meklējot tiešu Viņa vadību, viņš [Pāvils] bija gatavs atzīt autoritāti, kas bija piešķirta ticīgo kopumam, kas apvienojušies draudzes sadraudzībā. Viņš izjuta vajadzību pēc padoma un, kad radās svarīgi jautājumi, viņš bija priecīgs tos nest draudzes priekšā un apvienot savus brāļus Dieva gudrības meklēšanā, lai pieņemtu pareizos lēmumus." (E. Vaita "Apustuļu darbi", 200. lpp.)

Interesanti, ka Pāvils, kas bieži runāja par savu pravietisko aicinājumu un to, kā Jēzus bija viņam iedevis viņa misiju, bija tik labprātīgs strādāt ar draudzi kopumā. Tas ir, lai arī kāds bija viņa aicinājums, viņš saprata, ka viņš ir daļa no draudzes kā veseluma un ka viņam ir jāstrādā ar to kopā, cik vien tas ir iespējams.

Kāda ir tava attieksme pret draudzes vadību? Kā tu spēj sadarboties? Kāpēc sadarbība ir tik svarīga? Kā mēs varētu darboties, ja ikviens darītu tikai to, ko vēlas, neatkarīgi no lielā draudzes organisma? _____

Pagānu ticīgie

Izlasi Ap.d. 15:5-29. Pie kāda lēmuma nonāca koncils un kā viņi sprieda? _____

Lēmums bija pret jūdaiskotāju apgalvojumiem. Šie ļaudis apgalvoja, ka pagānu jaunatgrieztajiem ir jātiek apdrauzātiem un jāievēro viss ceremoniālais likums un ka "jūdu likumam un ceremonijām vajadzētu būt ietvertām kristīgās reliģijas rituālos". (E. Vaita "Apustuļu darbi", 189. lpp.)

Interesanti atzīmēt Ap.d. 15:10, kur Pēteris attēloja šos vecos likumus kā "jūgu", ko viņiem nebija iespējams nest. Vai Kungs, kas bija izveidojis šos likumus, padarītu tos par jūgu saviem ļaudīm? Šķiet, ka tā nevajadzētu būt. Tā vietā ar gadiem daži vadītāji mutvārdu tradīciju dēļ bija pārvērtuši daudzus likumus no svētības par lāstu. Concils šīs nastas mēģināja pagāniem aiztaupīt.

Ievēro arī, ka šeit nav minēts, ka pagāniem nevajadzētu ievērot desmit baušļus. Galu galā vai mēs varam iedomāties, ka koncils viņiem teiktu, lai neēd asinis, bet laulības pārkāpšana vai slepkavība ir pieņemama?

Kādi noteikumi bija uzlikti pagānu ticīgajiem (Ap.d. 15:20, 29) un kāpēc bija šādi īpaši noteikumi? _____

Lai gan jūdu ticīgajiem nebija jāuzspiež savi noteikumi un tradīcijas pagāniem, koncils gribēja pārliecināties, ka pagāni nedara kaut ko tādu, ko jūdi, kas bija vienoti ar viņiem Jēzū, varētu uzskatīt kā aizvainojošu. Apustuļi un vecāji tāpēc nolēma pamācīt pagānus atturēties no gaļas ēšanas, kas tika upurēta elkiem, no ārlaulības sakariem, no nožņaugtu dzīvnieku gaļas un no asinīm. Daži saka, ka tāpēc, ka sabata ievērošana nav īpaši pieminēta, tas neattiecas uz pagāniem (protams, arī baušļi, kas runā par melošanu un slepkavību nav pieminēti, tāpēc šis arguments neko neizsaka).

Vai mēs kaut kādā veidā uzliekam cilvēkiem nastas, kas nav nepieciešamība, bet drīzāk nāk kā tradīcija, nevis dievišķs likums? Ja jā, tad kā? Līdzdali savas domas Bībeles izpētes grupā. _____

Pāvils un galatieši

Lai arī cik skaidri izteicās koncils, bija tādi, kas centās iet savu ceļu un kas turpināja uzstāt, lai pagāni ievēro jūdu tradīcijas un likumus. Pāvilam tas kļuva par ļoti nopietnu jautājumu. Tas ir, tā nebija niekošanās ar sīkumiem ticības jautājumos. Tas bija kļuvis par Kristus evaņģēlija noliegumu.

Izlasi Gal. 1:1-12. Cik nopietns Pāvilam ir jautājums, kas viņam ir jārisina Galatijā? Ko tas mums stāsta par šī jautājuma svarīgumu? _____

Kā jau iepriekš minēts, situācija Galatijā bija tā, kas lielā mērā noteica uz Romu sūtītās vēstules saturu. Vēstulē romiešiem Pāvils tālāk attīsta Vēstules galatiešiem tēmu. Daži jūdu ticīgie aizstāvēja uzskatu, ka ar Mozus starpniecību dotais Dieva likums ir svarīgs un ka pagānu ticīgajiem tas ir jāievēro. Pāvils centās parādīt tā patieso vietu un funkciju. Viņš negribēja, lai šie cilvēki iegūtu stingras pozīcijas Romā, kā tas bija noticis Galatijā.

Šis jautājums būtu pārāk vienkāršots, ja mēs tikai jautātu, vai Pāvils Vēstulē galatiešiem un Vēstulē romiešiem runā par ceremoniālo vai morāles likumu. Vēsturiski jautājums bija tāds, vai pagānu atgrieztajiem vajadzētu prasīt apgrāzīšanu un Mozus likuma ievērošanu. Jeruzālemes koncils jau bija šo jautājumu pieņēmis, bet daži atteicās ievērot šo lēmumu.

Daži, lasot Pāvila vēstules, ierauga pierādījumus, ka morāles likums, desmit baušļi (jeb patiesībā tikai ceturtais bauslis) kristiešiem vairs nav saistošs. Tomēr viņi neievēro galveno domu vēstulēs, vēsturisko kontekstu un jautājumus, par kuriem Pāvils runā. Pāvils, kā mēs redzēsim, uzsvēra, ka glābšana ir tikai ticībā, nevis likuma ievērošanā, pat ja tas ir morāles likums. Tomēr tas nav tas pats kas pateikt, ka morāles likums vairs nav jāievēro. Paklausība desmit baušļiem nekad nav bijis strīdus jautājums. Ja kāds to padara par strīdus jautājumu, šajos pantos ieliek mūsdienu jautājumu, nevis to, par ko runāja Pāvils.

Kā tu atbildi tiem, kas apgalvo, ka sabats kristiešiem vairs nav saistošs? Kā tu vari parādīt patiesību par sabatu tādā veidā, kas neizjauc evaņģēlija vienotību?

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi E. Vaitas grāmatā "Apustuļu darbi" nodaļas "Jūdi un pagāni" 188.–192. lpp., 194.–197. lpp., "Atkrišana Galatijā" 383.–388. lpp., grāmatā "Sentēvi un pravieši" nodaļas "Israēlam dotais likums" 310.–312. lpp., "Likums un derības" 370.–373. lpp., grāmatā "Laikmetu ilgas" nodaļu "Izredzētā tauta" 27.–30. lpp.

Nav šaubu, ka mūsu draudze piedzīvo cīņas un nevienprātību. Bet tas nav nekas jauns. Sātans vienmēr ir karojis ar draudzi. Pat agrīnajās kristietības dienās ticīgo rindās radās nevienprātība un cīņas. Un bija viena cīņa, kas, ja netiks atrisināta, varēja iznīcināt draudzi tās iesākumā.

"Viltus skolotāju ietekmē, kas bija radušies starp ticīgajiem Jeruzālemē, šķelšanās, maldu mācības un baudkāre ātri izplatījās starp ticīgajiem Galatijā. Šie viltus skolotāji sajauca jūdu tradīcijas ar evaņģēlija patiesībām. Ignorējot Jeruzālemes ģenerālkoncila lēmumu, viņi uzspieda pagānu jaunatgrieztajiem ceremoniālā likuma ievērošanu." (E. Vaita "Apustuļu darbi", 383. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārrunājiet savas atbildes uz trešdienas pēdējo jautājumu. Kādos veidos jūsu vietējā draudze vai jūs paši savās mājās vai varbūt pat paši sev uzliekat nevajadzīgas nastas citiem (vai sev)? Kā mēs varam zināt, vai patiešām to darām? Vai mēs varam būt briesmās, aizejot pārāk tālu citā virzienā? Tas ir, kā mēs varam zināt, vai neesam kļuvuši pārāk vaļīgi savā dzīvesveidā un standartos, līdz tādām līmenim, kur mūsu dzīve vairs neatspoguļo augsto aicinājumu, kāds mums ir Kristū?

2. Kādi ir daži argumenti, ko cilvēki izmanto, lai paziņotu, ka desmit baušļi vairs nav saistoši mūsdienu kristiešiem? Kā mēs atbildam uz šiem apgalvojumiem? Kāpēc šie argumenti ir tik nepareizi un kāpēc daudzos gadījumos tie, kas tos izsaka, patiesībā nedzīvo tā, it kā viņi uzskatītu, ka desmit baušļi vairs nav saistoši?

3. Izlasi vēlreiz Gal. 1:1-12. Ievēro, cik nelokāms, cik dogmatisks un cik dedzīgs Pāvils bija attiecībā uz savu izpratni par evaņģēliju. Ko tam vajadzētu mums stāstīt par to, ka mums ir jāstāv absolūti stingri – nesvārstoties par noteiktiem ticības uzskatiem, īpaši plurālisma un relativisma laikmetā? Kā tas parāda, ka noteiktas mācības nekādā veidā nevar pakļaut kompromisiem?

4. Grupā pārrunājiet jautājumus par to, kas izsauca protestantu reformāciju. Kādas galvenās atšķirības netika atrisinātas?